

2019-01-22, reviderad 2019-02-15

Kompetensnämnden

Dnr Kon 2019/13

Överenskommelse om samverkan för unga och nyanländas etablering på arbetsmarknaden

Bakgrund

Järfälla kommun samverkar med Arbetsförmedlingen Järfälla Upplands-Bro (i fortsättningen benämnd Arbetsförmedlingen) och Upplands-Bro kommun i syfte att kraftsamla mot arbetslösheten bland unga och nyanlända¹.

För *unga* tecknades en första lokal samverkansöverenskommelse mellan Järfälla kommun, Upplands-Bro kommun och Arbetsförmedlingen år 2015. Navet i samverkan var då Europeiska socialfondens (ESF) projekt UngKOMP som syftade till att minska ungas arbetslöshet. Projekttiden löpte ut i juni 2017. Därefter permanentades samarbetet, helt finansierat av Arbetsförmedlingen och de båda kommunerna. Det tidigare UngKOMP benämns numera Ungdomslaget eftersom tidigare namn syftade till det specifika projektet. För närvarande har Järfälla kommun och Upplands-Bro kommun tecknat separata samverkansavtal för unga² med Arbetsförmedlingen, men samtal förs om att teckna ett gemensamt avtal vid nästa tillfälle för revidering.

En samverkansöverenskommelse³ finns även mellan Järfälla kommun, Upplands-Bro kommun och Arbetsförmedlingen för fördjupad samverkan inom *nyanländas etablering*. I januari 2018 beviljades kommunerna 2,1 mnkr i statsbidrag av Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA). Statsbidraget avser medel för att finansiera delar av personal- och aktivitetskostnader under perioden 2018 - 2019.

Beskrivning av den verksamhet som bedrivs för unga

Den verksamhet som bedrivs för unga avser åldersgruppen 16 – 24 år, efter att skolplikten upphört. Inom målgruppen fångas flertalet 16 – 19 åringar upp av en annan lagstadgad verksamhet, benämnd KAA (kommunalt aktivitetsansvar). En följd av detta är att praktiskt taget ingen ungdom under 18 år förekommer i Arbetsförmedlingens register och ett mindre antal 19-åringar. I huvudsak är de unga som är registrerade som arbetssökande snarare i åldern 20 – 24 år. Verksamheten för unga, som bedrivs inom Ungdomslaget, syftar till att genom ett helhetsansvar sänka arbetslösheten bland ungdomar i de båda kommunerna genom samlokalisering och samverkan i multikompetenta team. Den främsta målgruppen är unga som upplever

¹ Kompetensförvaltningen, Dnr Kon 2018/5, *Delrapportering av samverkan mellan Järfälla kommun, Upplands-Bro kommun och Arbetsförmedlingen Järfälla Upplands-Bro*

² Delegationen för unga & nyanlända till arbete, *samverkansavta*, se www.dua.se/dinkommun/jarfalla, *Unga*

³ Delegationen för unga & nyanlända till arbete, *samverkansavtal*, se www.dua.se/dinkommun/jarfalla, *Nyanlända (inklusive unga nyanlända)*

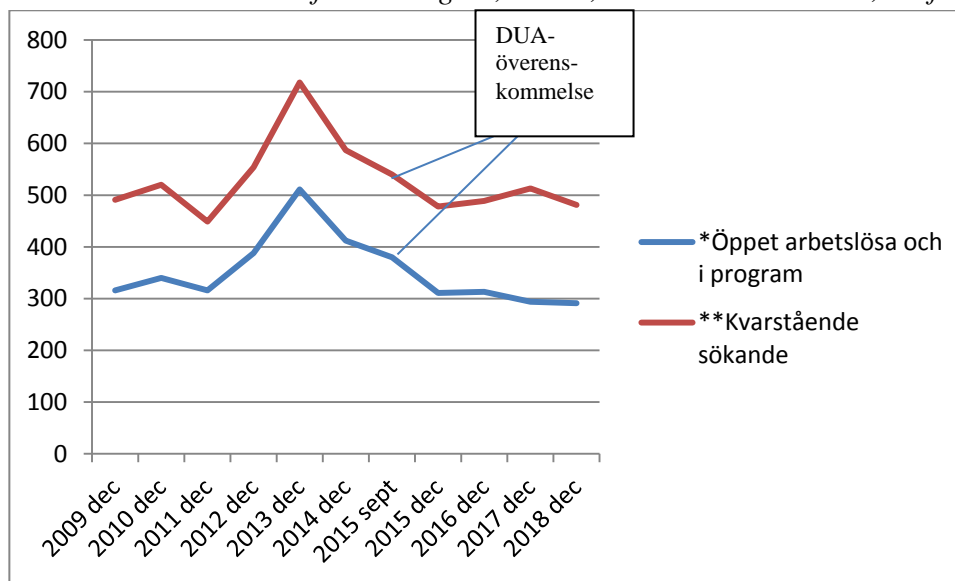
att de har svårt att komma in på arbetsmarknaden eller vill återuppta studier och därför behöver stöd av olika slag. Styrkan i verksamheten är att de unga, som behöver ett sammanhållet stöd från flera parter i samhället för att bli anställningsbara, kan erbjudas lämpliga åtgärder. Många av de ungdomar som Ungdomslaget möter har exempelvis social fobi, neuropsykiatriska funktionshinder, psykisk ohälsa, drogmissbruk, förekommer i belastningsregister och/eller har varit hemmasittare. Det samverkansavtal som utgör grunden i verksamheten är också en förutsättning för att kommunen ska kunna teckna utbildningskontrakt för unga upp till 24 år. Under år 2018 upprättades cirka 50 utbildningskontrakt. Ungdomslagets verksamhet bedrivs för närvarande i Arbetsförmedlingens lokaler.

Helhetsansvaret som präglar verksamheten innebär samverkan mellan en mängd aktörer som exempelvis Arbetsmarknadsenheten, vuxenutbildningen, psykiatrin, ungdomsgårdar, Ungdomsmottagningen, socialförvaltningen, fältassistenter och trygghetsvårdar.

Tabell 1 illustrerar hur arbetslösheten bland unga Järfällabor har förändrats under perioden 2009 – 2018:

Tabell 1:

Antal inskrivna i Arbetsförmedlingen⁴, -24 år, dec 2009 – dec 2018, Järfälla kommun

Definition:

*Öppet arbetslösa och i program avser arbetsökande utan arbete som aktivt söker och omgående kan tillträda på arbetsmarknaden förekommande arbete eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

**Kvarstående sökande: Samtliga personer som är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Dessa personer kan mycket väl ha anställning och finnas inskrivna för exempelvis önskad matchning på arbetsmarknaden.

⁴ Arbetsförmedlingens statistikdatabas, se www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-och-publikationer/Statistik

Beskrivning av den verksamhet som bedrivs för nyanländas etablering

För nyanländas etablering sker samverkan⁵ för att förkorta vägen för etablering på arbetsmarknaden genom matchning av utbildningsbehov och företagets behov av kompetensförsörjning. Samtidigt skapas strukturer för att möta det lokala kompetensförsörjningsbehovet. Överenskommelsen omfattar målgrupperna:

- 1) nyanlända
- 2) unga nyanlända som behöver fullfölja en gymnasieutbildning och
- 3) korttidsutbildade, tidigare nyanlända och utomeuropeiskt födda.

Definitionen av målgruppen nyanlända kan behöva förtydligas eftersom tolkningen ser olika ut beroende på finansieringsformer: En nyanländ är enligt Migrationsverket någon som är mottagen i en kommun, har beviljats uppehållstillstånd för bosättning och som omfattas av lagen om etableringsinsatser under två till tre år. Skolverkets definition av målgruppen nyanlända är såväl asylsökande som svensk medborgare som varit bosatt utomlands och nu är bosatt i landet och som har påbörjat sin skolgång senare än det kalenderår hen fyller sju år. Efter fyra års skolgång här i landet betraktas inte eleven som nyanländ längre. Förutom de jobbspår som är igång⁶ (i Järfälla exempelvis inom storkök, stödtjänster inom förskola/skola och för korttidsutbildade), planeras för ytterligare jobbspår i branscher där personalomsättningen är hög och efterfrågan stor. Det lokala näringslivet kopplas in i DUA-samarbetet genom att Järfälla Näringslivs AB arrangerar näringslivsmöten. Mötena syftar till att utveckla kontakter som leder till kompetensförsörjning och arbetsmarknad.

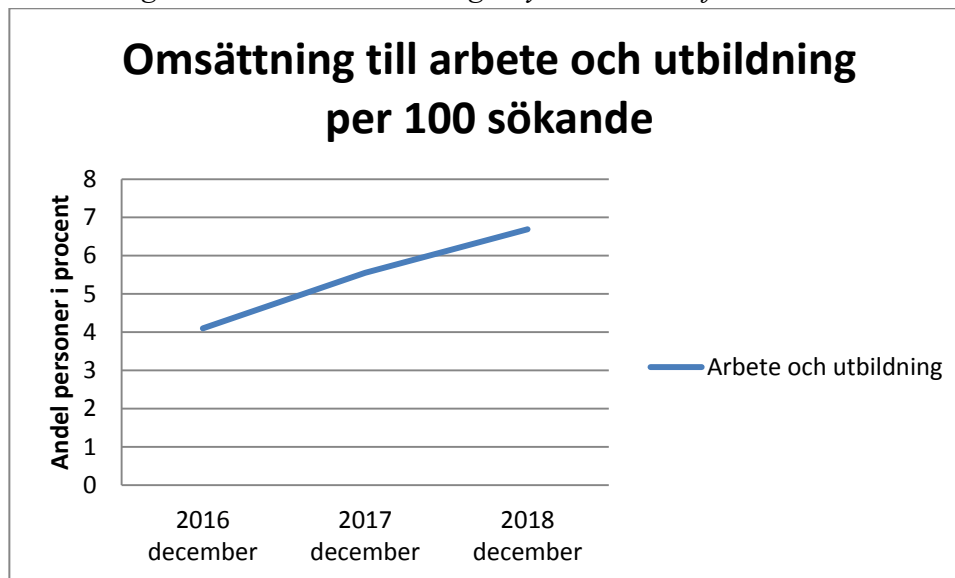
⁵ Delegationen för unga & nyanlända till arbete, *samverkansavtal*, se www.dua.se/dinkommun/jarfalla, *Nyanlända (inklusive unga nyanlända)*

⁶ Kompetensförvaltningen, Dnr Kon 2018/5, *Delrapportering av samverkan mellan Järfälla kommun, Upplands-Bro kommun och Arbetsförmedlingen Järfälla Upplands-Bro*

Tabell 2 visar hur stor *andel* av öppet arbetslösa och programdeltagare bland nyanlända som gått till arbete och utbildning under perioden december 2016 – december 2018. Tabell 3 visar *antalet* personer under samma period.

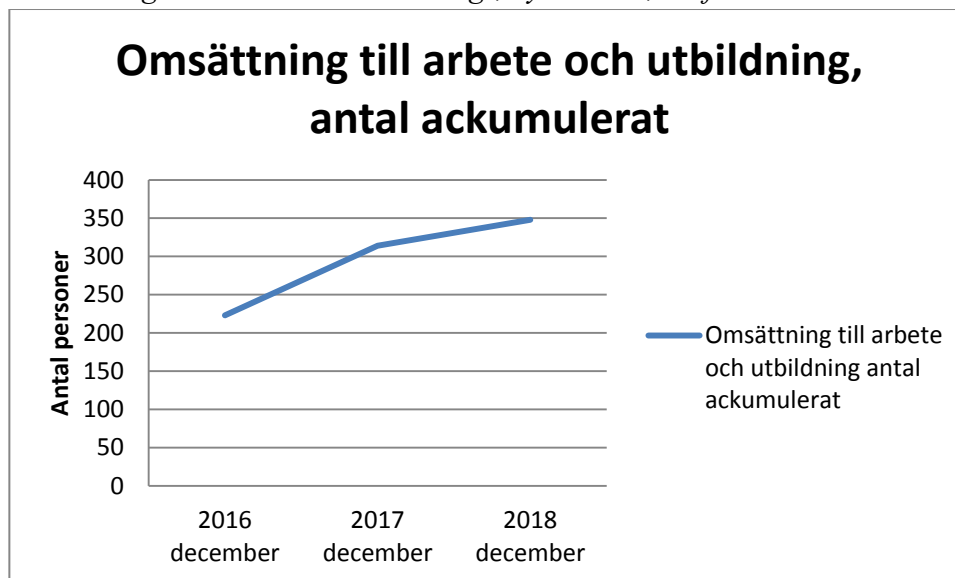
Tabell 2

Omsättning till arbete och utbildning⁷, nyanlända, Järfälla kommun 2016 - 2018

Tabell 3

Omsättning till arbete och utbildning⁸, nyanlända, Järfälla kommun 2016 - 2018

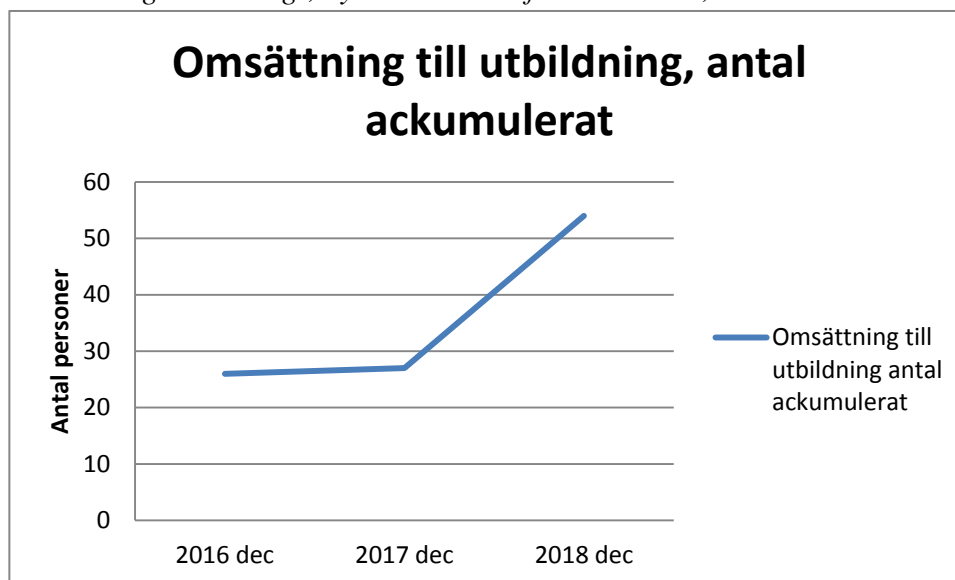
⁷ Arbetsförmedlingens interna statistik av Mattias Hassbring, mattias.hassbring@arbetsformedlingen.se

⁸ Arbetsförmedlingens interna statistik av Mattias Hassbring, mattias.hassbring@arbetsformedlingen.se

Av de 348 personer som gått till arbete och utbildning i december 2018 i tabell 3 är 54 av dem inom utbildning, en fördubbling sedan år 2017, se tabell 4.

Tabell 4

Omsättning utbildning⁹, nyanlända i Järfälla kommun, 2016 – 2018.

I de två operativa styrgrupperna, med chefer från respektive verksamhet som samverkar för unga och nyanländas etablering, fattades i december 2018 beslut om att slå samman de båda styrgrupperna till en eftersom samma personer ingår i båda grupperna. Styrgruppen träffas fyra – fem gånger/år eller oftare om behov uppstår. Styrgruppens huvudsakliga uppdrag är att leda och stödja samverkan, hålla strategiskt fokus, följa upp samt utvärdera verksamheterna.

Analys

Trenden för antalet unga som är öppet arbetslösa och i program är positiv men målet att halvera antalet arbetslösa är inte uppnått. Det mål som sattes år 2015 för halverad arbetslöshet bland unga, i samband med ESF-projektet UngKOMP, utgick från Arbetsförmedlingens statistiska uppgifter av samtliga personer i åldersgruppen 16 – 24 år inskrivna på Arbetsförmedlingen (i tabell 1 benämns denna grupp ”kvarstående sökande”). Detta kan ge en oklar uppfattning om det faktiska läget eftersom flera av de personer som finns med i det statistiska underlaget mycket väl kan ha anställning men ändå finnas inskrivna på Arbetsförmedlingen för önskemål om matchning på arbetsmarknaden. En rättvisare målbild är att bevaka de ungdomar som finns

⁹ Arbetsförmedlingens interna statistik utfärdad av Mattias Hassbring, mattias.hassbring@arbetsformedlingen.se

registrerade som öppet arbetslösa och i program (se tabell 1). Där kan man se att antalet ungdomar har minskat från 380 till 291 under perioden för projektstart i september 2015 och fram till december 2018. Även om resultatet inte utgör en halvering av ungdomsarbetslösheten så påvisar det att arbetslösheten har minskat. Ett gynnsamt arbetsmarknadsläge har troligtvis hjälpt till att påverka resultatet positivt.

Järfälla kommun och Arbetsförmedlingen har reviderat överenskommelsen för unga och den gäller från 2019-01-01. Samtidigt följer styrgruppen omorganisationen inom Arbetsförmedlingen som syftar till större kundfokus genom uppdelning i tre verksamhetsområden; 1) Arbetsförmedlingen direkt, 2) Arbetsförmedlingen arbetsgivare och 3) Arbetsförmedlingen arbetssökande. Strategin i omorganisationen är att digitalt ska vara förstahandsval för kunden inom ”Arbetsförmedlingen direkt” och avlasta kärnverksamheten. Denna omorganisation hoppas vi kan leda till att åtgärder blir än mer effektiva för de som är i behov av mest stödbehov.

Beträffande nyanländas etablering så lyckas Järfälla i hög utsträckning verka för att personer påbörjar och slutför utbildning för att öka sin attraktionskraft på arbetsmarknaden. Särskilt positivt är det att många kvinnor går till utbildning eller etablerar sig på arbetsmarknaden. Detta uppmärksammades av regeringskansliet och resulterade i att Järfälla kommun under hösten höll ett seminarium för 700 deltagare från kommuner, arbetsförmedling och näringsliv under DUA-dagen.

Slutsatser

Ungdomsarbetslösheten i Järfälla kommun är fortfarande hög, trots samverkande insatser. Minskningen är marginell under de senaste tre åren, år där arbetsmarknadsläget varit gynnsamt. Utvecklingen för nyanlända under motsvarande period är dock positiv med en ökning från 223 personer till 348 i arbete och/eller utbildning. En stor andel av de arbetssökande som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen har behov av att studera för att få ett varaktigt fäste på arbetsmarknaden. Framförallt de som saknar gymnasieutbildning. Kommunens vuxenutbildning och vägledning är därför en viktig del i att stärka ställningen på arbetsmarknaden och i samhället.

Överenskommelser om samverkan mellan kommunala och statliga verksamheter är värdefulla för att samla kompetens, insatser och initiativ som leder till åtgärder. För att kunna genomföra dessa åtgärder krävs styrning av chefer från samtliga verksamheter. Den styrningen måste anpassas till exempelvis organisatoriska förändringar och förändrade förutsättningar. Arbetet kräver tydlig målbild, kontinuitet, anpassningar och förståelse för varandras verksamheter och uppdrag.

Monika Fröberg

Verksamhetsledare

